

ŽIDOVSTVÍ – KŘESŤANSTVÍ – ISLÁM

TŘI NÁBOŽENSTVÍ – JEDNA VÍRA

Podobnosti

Apel

Vydavatel:

ARCHA NOACH, z.s.

Staré Hamry, CZ

www.archanoach.com

Odpovědná osoba: M. Šimečková

září 2020

Tisk:

TISKDO1000.CZ

Žádná práva nejsou vyhrazena

Tisk a rozmnožování celku nebo částí dovoleno

OBSAH

<i>Úvod</i>	5
<i>Bohoslužba</i>	6
<i>Zvyky</i>	10
<i>Rozdělení</i>	14
<i>Autorita</i>	16
<i>Mystické proudy</i>	18
<i>Předávání tradice</i>	32
<i>Svatá Písma</i>	34
<i>Apel</i>	42

Úvod

Většina dnešního globalizovaného lidstva - včetně tradičních věřících - drží společný kurz s vládnoucím politickým a ekonomickým systémem, který vede starodávny boj proti Bohu pod standartou „nové trojice“. Tato „nová trojice“ skládající se z evoluční teorie, klimatické hysterie a genderové ideologie se odvolává na vědu a nelze popřít, že všechny tři obsahují určité pravdy, ale zdaleka to nejsou absolutní pravdy. Tyto dílčí pravdy jsou však obratně používány k tomu, aby odpoutaly pozornost od skrytých nepravd a pod rouškou vědy vedly k boji proti víře v Boha. Toto nové náboženství, které vidí svůj konečný cíl v člověku, který je „šťastný bez Boha“ a který se má stát svým vlastním konstruktérem, je díky technickým možnostem prosazováno ještě systematictěji a úspěšněji než kdysi rasová ideologie nacistů. Zdá se, že většina vůdců tří monoteistických náboženství má k tomuto antináboženství více respektu než k samotnému Bohu. Jak jinak je možné vysvětlit, že v OSN jsou přijímána rozhodnutí, která umožňují miliónová zabití nenarozených dětí, zrušení rodin a relativizaci popř. převrácení všech morálních hodnot?

Hysterie kolem kyselých dešťů a nedostatku zemního oleje, kterou kdysi inicioval Římský klub, a která byla poté udržována naživu hrůznými zprávami o prasečím moru a ptačí chřipce, vzplanula znovu v hype okolo „záškoláctví“ různých „zachránců klimatu“, aby pak dosáhla svého vrcholu v koronavirové „krizi“. Lidé jsou chytře rozptylováni, aby se nezabývali tím, kam tato cesta vlastně směřuje; zatímco si myslí, že si užívají stále větší svobody, dostávají se do stále větší závislosti, aniž by to pozorovali. Zničená příroda, odcizení a uchvátání lidé, kteří vedou život postrádající smysl a kteří hledají své štěstí ve fitness a wellness náboženství, stejně jako v duchovních praktikách všeho druhu, které nabízejí různí koučové životního stylu, kteří se vyrojili jako houby po dešti - to vše jsou hlavní znaky moderní pokrokové společnosti a rozvojové země je pilně napodobují.

Bůh mizí stále více ze života „pokrokového“ moderního člověka. S ohledem na tuto situaci by měla tři náboženství – židovství, křesťanství a islám, která vycházejí ze společného praotce Abraháma, držet pospolu a udělat vše pro to, aby pomohli lidem, bez ohledu na jejich původ, najít vztah k Bohu. V zájmu společného cíle by se měla oprostít od tradičních rozporů, které způsobily tolik utrpení v historii, a soustředit se na to, co je spojuje. Všechna tři náboženství přispěla něčím rozhodujícím k víře v Boha: židovství zdůraznilo osobitost a jedinečnost Boha, který nás poté v křesťanství pozývá jako „abba“ do dětského vztahu s Ním. A konečně islám nám přes Korán odhaluje krásu Boží, která je příčinou hlubokého spojení s Bohem, příkladné pro veškerou religiozitu. Slova „šalom“ a „islám“ mají stejný kořen a svědčí o tom, že židovství a islám jsou myšleny jako náboženství pokoje. Stejně jako křesťanství, protože Ježíš je vtělený pokoj. Takže pokud chtějí být důvěryhodná, musí uvést pokoj do praxe, což znamená, že je třeba respektovat svobodu každého, už proto, že je respektována samotným Bohem. Mimochodem všechna tři náboženství mají „v podvědomí“ více společného, než jak lze vidět v jejich historickém chování vůči sobě. Musíme zvýšit povědomí o těchto podobnostech a navzájem se k sobě přiblížit. Musíme konečně přestat vykládat naše Písma proti sobě a dovolit Duchu Božímu, aby nás pronikl a učinil z nás bratry.

Bohoslužba

Pojem *bohoslužba* prošel v průběhu času důkladnou změnou. Původně byla chápána jako životní orientace na vnitřní a vnější činy, slova a myšlenky, které byly považovány za bohumilé a jako taková měla bohoslužba zásadní význam pro život věřících. Člověk se snažil jako zodpovědný věřící žít po celý život vědomě v přítomnosti Boha, rád a důvěryplně plnit jeho pokyny a očekávání. V průběhu staletí se pojem *bohoslužba* stále více omezil na vnější, ohraničené formy,

a v současnosti se chápe hlavně jako týdenní shromáždění společenství a vykonávání určitých akcí prováděných jejich vůdci. Původní význam slova dnes nejlépe chápou muslimové a několik společenství judaismu a křesťanství. Přitom je bohoslužba tím nejdůležitějším, co spojuje všechna tři náboženství a způsobuje, že vypadají i přes veškeré rozdíly a rozmanitost podobně, a její účinky jsou téměř identické.

Základním kamenem jakékoli bohoslužby je:

Víra – podřízení se

V každém z těchto tří náboženství je prvním a nejvyšším přikázáním vyznání existence Jediného Boha, uznání jeho všemohoucnosti a řízení se jeho pokyny. Může to být ze strachu, z lásky, z naděje na odměnu, v závislosti na zralosti věřícího nebo společenství. Aby věřící rozpoznali Boží vůli a způsob jeho jednání, jsou nabádáni číst příslušná svatá Písma, rozjímat nad nimi a nechat je vykládat znalými vedoucími společenství.

Další společný prvek neboli „druhý kámen“ bohoslužby je:

Modlitba – klanění

Ve všech třech náboženstvích je výhradně povoleno pouze uctívání Jediného Boha:

„Hospodina, svého Boha, se budeš bát, jemu budeš sloužit, k němu se přimkneš a v jeho jménu budeš přísahat. On je tvá chvála. On je tvůj Bůh...“ (Dt 10,20-21a,b1)

„Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.“ (Mt 4,10b)

„On živý je a není božstva kromě Něho! Modlete se k Němu zasvěcující Mu upřímnou víru svou! Chvála Bohu, Pánu lidstva veškerého!“ (Súra 40,65)

Také modlitby mají více či méně ve všech těchto náboženstvích podobnou skladbu a tvoří je tyto prvky: chvály a vzdávání cti, prosby a přimluy, díkuvzdání a svědectví lásky.

Všechna tato náboženství znají také individuální a společnou modlitbu, tichou a hlasitou modlitbu, stejně jako i recitace a zpěvy. S ohledem na to pak nevyvstává otázka, zda se všichni modlí ke stejnému Bohu, ale spíše proč někteří neuznávají, že se modlí ke stejnému Bohu?

A nyní ke třetímu kameni praktikované víry, kterým je:

Půst - pokání

Půst ukazuje ochotu věřícího přinášet oběti. Oběť může být přinášena pro druhé nebo i pro sebe samotného; přitom se může jednat o předepsané plnění povinnosti, o dobrovolnou oběť nebo jít o projev pokání. Jakmile je někdo připraven činit pokání, ukazuje to na poznání o vlastní hříšnosti a slabosti. A kdo sám sebe považuje za hříšného a slabého, postoupil už na své cestě k Bohu na míle daleko. Půst tedy vždy souvisí se sebepoznáním a pokáním a zahrnuje prosbu o odpuštění od Boha a bližních. Žádné z těchto tří náboženství se neobejde bez těchto prvků; tvoří nejdůležitější stavební kameny pospolitosti a pokoje v mezilidských vztazích.

Čtvrtý z kamenů, na nichž je založena víra, je:

Pout' - reflexe

Každé z těchto tří náboženství víceméně prikazuje popř. doporučuje konat poutě na určitá svatá místa, věnovat určitý čas rozjímání, účastnit se exercicií za účelem prohloubení své osobní víry nebo přijetí nějakého nového impulsu.

Frekvence poutí se liší v jednotlivých náboženstvích; židé tak chodí do Jeruzaléma několikrát ročně, muslimové podnikají „hadž“ do Mekky alespoň jednou za život, křesťané si mohou zvolit, jak často a na které svaté místo putují nebo na kterou poutní cestu se vydají

(Svatojakubská cesta, Ježíšova cesta). Poutě jsou jakýmsi vybočením z každodenní driny – touhou být blíže Bohu i sám sobě. Jejich účel je splněn, pokud se účastníci následně stávají lepšími židy, křesťany nebo muslimy.

A nakonec ještě pátý kámen, důležitý závazek, nejobtížnější prikázání:

Almužna - solidarita

Věřící musí bojovat se svým egoismem již tím, že si oddělí určitý čas na modlitbu, vyhradí si určitou část peněz na poutě a musí se vzdát určitých požitků při půstu. A tu se objevuje ještě pátý základní pilíř bohoslužby, a k tomu pro mnohé asi nejnáročnější výzva překročení vlastního ega: udílet almužnu. V míře, jakou člověk uspěje dobrovolně dávat almužnu, postupuje na cestě lásky k Bohu a bližním. Je to jakýsi druh zkoušky vyzrálosti víry. Modlitba totiž nesmí zůstat jen u vyznání rtů, půst by neměl být sám o sobě účelem; oboje musí vyústit v nezištnou lásku k bližnímu, bohoslužba musí být službou lidem.

„Když tvůj bratr zchudne a nebude moci vedle tebe obstát, ujmeš se ho jako hosta a přistěhovalce a bude žít s tebou.“ (Lev 25,35)

„Byl jeden bohatý člověk, nádherně a vybraně se strojil a den co den skvěle hodoval. U vrat jeho domu lehával nějaký chudák, jménem Lazar, plný vředů, a toužil nasytit se aspoň tím, co spadlo ze stolu toho boháče; dokonce přibíhali psi a olizovali jeho vředy. I umřel ten chudák a andělé ho přenesli k Abrahamovi; zemřel i ten boháč a byl pohřben. A když v pekle pozdvihl v mukách oči, uviděl v dáli Abrahama a u něho Lazara.“ (Lk 16,19–23)

„Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“ (Lk 14,33)

„Co je platné, moji bratří, když někdo říká, že má víru, ale přitom nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, a někdo z vás by

jim řekl: „Budte s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad, ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné? Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá.“
(Jk 2,14–17)

„Zbožnost nespočívá v tom, že obracíte tváře své směrem k východu či západu, nýbrž zbožný je ten, kdo uvěřil v Boha, v den soudný, v anděly, Písmo a proroky a rozdává z majetku svého bez ohledu na lásku k Němu příbuzným, sirotkům, nuzným, po cestě (Boží) jdoucím, žebrákům a na otroků vykoupení, a ten, kdo modlitbu dodržuje a almužnu udílí. A zbožní jsou ti, kdož úmluvy své dodrží, když je jednou uzavřeli a v protivenství, v neštěstí a v dobách násilí jsou trpěliví - to jsou ti, kdož víru pravou mají, a to jsou bohobojní.“
(Súra 2:177)

Není nutné extra zdůrazňovat, že my, členové všech tří náboženství včetně jejich dalších konfesí, od nepatrného věřícího až po nejvyššího vůdce, jsme si při plnění popř. neplnění uvedených povinností nejen navzájem podobní, ale vlastně stejní. Jinak by svět nevypadal tak, jak dnes vypadá.

Zvyky

Úcta ke svatým

Oficiální „uctívání svatých“ je známo v pravoslavné a katolické církvi. Sklízají za to také určitou kritiku ze strany židů, muslimů a protestantských církví. Zatímco v počátcích křesťanství se pojmem „svatí“ označovali všichni členové křesťanských obcí, byl později tento termín používán jen pro označení mimořádně spravedlivých, ctnostných a hrdinských lidí. Nakonec bylo za svaté považováno ojedinele jen několik zemřelých, jejichž život byl shledán svatým teprve po pečlivém prozkoumání odpovědnými lidmi v církvi. Tito jedinci pak byli oficiálně „prohlášeni za svaté“, a tak bylo dovoleno

věřícím hromadně je uctívat. Uctívání svatých se projevuje studiem jejich životů, oslavou výročí jejich smrti, prosbou o pomoc jakožto prostředníky Pána a snahou napodobit je. Na některých místech a v některých dobách však tato úcta nabyla takových podob, které se staly kamenem úrazu nebo se téměř rovnaly klanění se Bohu, což pochopitelně vedlo ke kritice, a to jak z vlastních řad, tak i z jiných náboženských táborů. Je však třeba si upřímně připustit, že tyto excesy jsou stále vzácnější a příslušné oficiální církve se velmi snaží o jejich odstranění. Ačkoli protestantské církve neznají uctívání svatých v pravoslavném a katolickém smyslu, také zde jsou některé osoby uctívány téměř jako světci, například Luther, Augustin, Kalvín, Zwingli atd.

Židé a muslimové přísně odmítají uctívání svatých, alespoň oficiálně a veřejně. Existuje však také velké množství výjimek. V židovství je mnoho slavných osobností vzýváno a uctíváno jako přímluvci a pomocníci v nouzi; ať už kvůli zvláštním zásluhám, významným spisům, mimořádným vlastnostem nebo jako mučedníci. Při určitých příležitostech ochází u jejich hrobů k opravdovým poutím. Jsou vzýváni a žádáni o přímluvu ve všech možných záležitostech a potřebách. Mnozí míní, že takovýto druh úcty má svůj původ v křesťanství, zatímco jiní se domnívají, že ji křesťané převzali od židů. Ať je tomu jakkoliv, jedno je jisté: při hledání účinné pomoci v nouzi se řídí obyčejní věřící všech tří náboženství dle svých vlastních nadějí a přesvědčení.

Islám oficiálně striktně zakazuje uctívání svatých právě kvůli tomu, aby se předcházelo nějakému zbožšťování či polyteismu. Navíc islám neuznává žádného prostředníka mezi Bohem a člověkem. Přesto se zdá, že tradice a lidová víra v některých oblastech mluví trochu jiným jazykem. V Turecku a také v Egyptě jsou známy pobožné návštěvy hrobek islámských „svatých“. V jednom pátečním kázání šejk Hamád oznámil, že navštívit a dotýkat se hrobky prorokovy vnučky Zeynab není polyteismus, ale naopak, že tím má dojít k vytvoření zvláštního spojení s Bohem. Tímto způsobem bylo také v islámu provedeno mnoho kompromisů, protože lidské srdce je prostě stvořeno tak, že

věří v sílu přímluvy nějakého známého, zasloužilého zesnulého. V žádném případě se však nejedná o špatnou úctu, ale spíše o skromné poznání vlastní nehodnosti předstoupit před Boha a přednést mu své prosby.

Nošení vnějších znaků víry

Kdo tyto věci nezná: řetízky, náramky, přívěsky, prsteny, medailonky, růžence, modlitební korále, Davidovy hvězdy, menory, půlměsíce, kříže, meče, ryby ...? Ve všech třech náboženstvích nosí mnoho věřících takové předměty na sobě nebo u sebe. Jsou to symboly, které odhalují náboženskou identitu jejich nositelů. Mnozí je nosí s hrdostí a demonstrují tím svou náboženskou příslušnost, jiní je nosí jako ochranu před zlými silami, někteří věří, že jsou blíž k Hospodinu a jiní je nosí prostě jen jako ozdobu.

Nelze popřít, že tyto symboly mají výrazně vyšší hodnotu pro věřící všech tří náboženství než například představuje piercing nebo tetování. Zajímavé je, že Davidova hvězda, kříž a půlměsíc se objevují stále častěji v Izraeli jako symboly na budovách a na transparentech. A je pěkné vidět, jak v starobylé části Jeruzaléma jsou nabízeny vedle sebe všechny možné symboly tří náboženství, ať už od židovských, křesťanských nebo muslimských prodejců či obchodů. Kdyby jen byli takto všichni věřící a hodnostáři tří náboženství jednotní a tolerantní! Nakonec sdílejí všichni stejné naděje, stejné slabosti a způsoby chování.

Vzpomínka na mrtvé

V každém ze tří náboženství je se smrtí zacházeno s největší možnou vážností a úctou. Na jedné straně existuje smutek, ale na druhé straně také velká důvěra, protože víra v život po smrti je hluboce zakořeněna

ve všech třech náboženstvích. Smutek kvůli úmrtí je mezi židy, křesťany a muslimy znám, dovolen a do jisté míry dokonce institucionalizován. Co se týče života po smrti, mluví někteří o „budoucím světě“, jiní o „onom světě“, jiní zase mluví o „věčnosti“. V jednom bodě se však shodnou všichni, totiž, že dobří budou přijati do ráje, zatímco zlé lidi bez jakékoliv lítosti nad svými činy čeká peklo. V tomto ohledu je každé úmrtí dobrou příležitostí k zamyšlení nad vlastním koncem; neříká se zbytečně, že smrt je dobrým učitelem. Mohlo by se říct, tím nejlepším.

To je možná také jedním z důvodů, proč smrt, pohřeb a smutek jsou stále více v sekularizovaném světě vytlačovány z veřejného života a tabuizovány. Člověk má být ukolébán v klamavé jistotě, že tu je navždy, nic by mu nemělo připomínat jeho konečnost, měl by mít možnost svobodně činit a dovolit si, co jen chce.

V případě úmrtí mají lidé k sobě blíže, smutek spojuje. Bylo by úžasné, kdyby se toto pouto, které se vytváří v případech smutku mezi obyčejnými věřícími ale i mezi hodnostáři, rozšířilo přes náboženské hranice na všechny oblasti života.

Voda

Voda hraje důležitou roli ve všech třech náboženstvích. Ne jako potravina, ani jako prostředek k fyzické hygieně. Voda je nezbytným prvkem rituálního náboženského života. Voda uschopňuje k modlitbě, vodou je zpečetěno odpuštění hříchů a dosaženo rituální čistoty. Věřící mohou být ponořeni do vody, politi či pokropeni vodou, koupají se ve vodě nebo se omývají. Bez ohledu na to, zda se jedná o židovskou mikve, islámský abdest („wudu“) nebo křesťanský křest: voda je materiálním prvkem, který lidi přivádí do stavu, ve kterém jim je dovoleno, např. modlit se, přistupovat k choti, nazývat se křesťanem ... Voda bývá žehnána, vodou se žehná, lidé, domy, předměty bývají pokropeni. Voda je nenahraditelná ve všech třech

náboženství; je to jedna a stejná voda darovaná Bohem, která očišťuje věřící různých náboženství od jejich hříchů a rituální nečistoty. Bohužel však nemůže způsobit jednu věc: darovat jim vzájemnou lásku a porozumění. V tomto musí být lidé už sami aktivní.

Rozdělení

Každé ze tří hlavních monoteistických náboženství má svůj vlastní zdroj, z kterého čerpá a z kterého se dále vyvíjí. Tím jsou svatá Písma: Tóra, Evangelium, Korán.

Příslušní náboženští vůdci si pak dovolují tvrdit, že mají plné zjevení božské pravdy a současně toto tvrzení upírají všem ostatním. Takové chování je proto nějak pochopitelné; věřící, kteří jsou přesvědčeni, že patří k jedinému správnému náboženství, nemají pouze větší sebevědomí, ale jsou také ochotnější přinášet oběti a jsou ovladatelnější.

Zatím tedy takto. Dalo by se tedy následně předpokládat, že jednotlivá náboženská společenství byla v bouřích dob upevněna a sjednocena: tři náboženství - tři různé cesty k věčnosti. Bohužel tomu však takto není. Každé z nich se rozdělilo na další tři skupiny. A to se stalo u všech stejným způsobem. Zpočátku byli všichni jednotní. Potom se objevili první nespokojenci, kterým se něco nelíbilo. Tito přitáhli část věřících a založili nové „autentické“ společenství. Z tohoto se pak opět někteří odštěpili, kteří poté většinou zformulovali lehčí variantu náboženské praxe a přizpůsobili tomu i výklad Písma.

Proto existují dnes v každém náboženství tři větší společenství a bezpočet menších náboženských komunit. U židů se tato společenství většinou nazývají (*ultra*)ortodoxní, tradiční a liberální (*progresivní*), u křesťanů rozlišujeme mezi *pravoslavnými, katolíky a evangelíky (protestanti, luteráni apod.)*, a u muslimů pak mezi *šii*ty,

sunity a alevity. Z mnoha malých společenství jmenujme jen pár dalších: chabadisté, breslevští chasidé, baptisté, metodisté, alavité, bahajisté.

Důvody rozdělení

Také co se týče důvodů, které vedly k rozdělení, existují ve všech třech náboženstvích jasné podobnosti. Tyto důvody mají tři hlavní společné jmenovatele:

- 1 - různé interpretace svatých Písem
- 2 - nárokování si jedinečného duchovního vedení a autority
- 3 - boj o moc a území

Kořeny rozdělení

Proč se vytratila původní jednota ve třech náboženstvích? Důvody jsme vyjmenovali, ale kořeny sahají mnohem hlouběji: Božím poselství nebylo porozuměno. Víra nebyla pochopena. Člověk přeměnil víru, ve které není nic hmatatelného a nic prokazatelného, na formulované vyznání víry a na doktríny, kterými jsou nyní věřící spoutáni. Tak muselo nevyhnutelně dojít k rozdělení jednoty a neshodám.

Namísto učinit hlavním úkolem zvěstování Písem a od věřících požadovat pouze dodržování nezbytného minima pravidel, namísto praktikování tolerance a nechat každého věřícího věřit podle příslušného daru pochopení, došlo k rozdělení, vzájemnému proklínání a dokonce až k náboženským válkám. Takže pokud se lidé neshodnou ani uvnitř jednoho náboženství, pak vůbec nepřekvapuje, že nedůvěřují svatým Písmům jiných náboženství a prohlašují je za zfalšované. Tudíž zůstává všem skryté, že všechna tři svatá Písma

hlásají vlastně totéž: Miluj Boha nade všechno a svého bližního jako sám sebe!

Stále znovu se však objevují pokusy překonat vzniklá rozdělení a navrátit se k jednotě. Přitom se všechna tři náboženství ocitají v pokušení vyjednat teologické kompromisy, které by měly uspokojit všechny strany, což je však již od začátku přirozeně odsouzeno k zániku.

Autorita

Když Bůh povolával zakladatele tří monoteistických náboženství, dostali tito od něj kromě svého úkolu také nezbytnou autoritu. Bůh přes ně působil znameními a zázraky, aby je legitimizoval a ukázal lidem, že jednali jeho jménem. Je však lidskou přirozeností postavit se na odpor proti jakékoli autoritě, zejména je-li ve hře střet zájmů. Nelíbí se nám, když nám někdo říká, co máme dělat a co ne. Tak reptal proti Mojžíšovi nejenom lid Izraele, ale dokonce i jeho nejbližší příbuzní Áron a Mirjam. Ježíšovi odpůrci byli kněží a zákoníci. Mohamed musel uprchnout z Mekky kvůli svým protivníkům a také v Medíně stále rostla jeho opozice.

Autorita je jeden druh moci a jako taková je lákadlem; mnozí se snaží na ní mít nějaký podíl, většinou aby ji zneužili. Tak se chtěl Kórach vyrovnat Mojžíšovi; kouzelník Šimon žádal o moc, kterou Ježíš dal apoštolům. Dokonce ani apoštolové nebyli dostatečně silní proti zneužívání moci a chtěli svolat oheň z nebe. Musajlima, současník proroka Mohameda, se s ním chtěl rozdělit o svět. Pouze samotní zakladatelé náboženství, kteří vícekrát prošli zkouškou pokory, odolávali svodům moci. Ježíš výslovně zdůrazňuje: *„Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem.“*

Autorita obdržena od Boha byla později zakladateli náboženství přenesena na jiné lidi kvůli šíření učení. Proto Mojžíš *„vybral schopné muže ze všeho Izraele a ustanovil je za představitele*

lidu“, Ježíš poslal své učedníky kázat evangelium, Mohamed měl své společníky, o nichž řekl, že jsou jako hvězdy na obloze: Bez ohledu na to, kterého z nich následujete, budete vždy vedeni správně. Na začátku se jednalo o určitý druh podpory. Postupem času, jak na jedné straně rostl počet členů a stupňovaly se požadavky, ale na druhé straně se zvyšovalo nebezpečí překroucení původního učení, byly zavedeny úřady a funkce spojené s různými pravomocemi. Tímto způsobem vznikly ve třech náboženstvích různé struktury, více či méně výrazné, tradičně spíše mužské hierarchie, a to i tam, kde oficiálně potažmo vůbec neexistují.

Zatímco se jednalo u autority zakladatelů o čistě morální, Bohem danou moc, tak nyní se stává stále více sekularizovanou a zneužívanou. Už nešlo o Boží záležitost, autorita sloužila spíše jako záminka umožňující sledovat velmi osobní zájmy. Docházelo k mocenským bojům, nábožensko-politickým vraždám, kletbám, zohavení a všem dalším nešvarům, což však bylo čistému učení jen na škodu. V židovství se stal úřad velekněze dědičným a politicky vlivným. Pod římskou nadvládou byli velekněží ustanovováni jen podle z vůle vládce. Tímto způsobem se stal nejvyšší úřad židovství čím dál více hračkou politických a finančních zájmů. V křesťanství to bylo stejně tak špatné, ne-li horší. Nádherně oblečení hodnostáři mysleli především na rozšíření a udržování vlastní moci, k čemuž jim byly dobré všechny dostupné prostředky. Žádná stopa po původní, Bohem dané autoritě, namísto toho oslavování sebe sama a domýšlivost. I v islámu došlo bezprostředně po Prorokově smrti ke sporům o nástupnictví, což mělo za následek rozdělení a rozštěpení rané islámské komunity.

Ve všech třech monoteistických náboženstvích lze pozorovat zajímavý jev. Zatímco náboženští hodnostáři působí prostřednictvím náboženských zákonů, norem, interpretačních předpisů „od shora dolů“, při čemž se schovávají se za různými grémii (s výjimkou ajatolláha), jen aby nepřebírali žádnou osobní zodpovědnost, působí Bůh „zdola nahoru“. V době krize víry Bůh opakovaně povolává obyčejné, pokorné, jemu věrně oddané lidi, obdarovává je autoritou

a jejich pomocí působí duchovní obnovu mezi věřícími. Ve všech třech náboženstvích jsou přitom brány na zřetel dva hlavní cíle. Na jedné straně by se měla posílit a prohloubit víra jednotlivce, aby každý věřící žil vědomě jako Boží stvoření, naplňoval svůj všední den radostí a oddaností a chválil Boha s vděčností, na druhé straně by se měla tato víra projevit ve větším nasazení pro společenství, zejména pro chudé a utiskované. Tak si Bůh v průběhu času vybral mnoho charismatických osobností, například to byli František z Assisi, Kateřina Sienská, Jisra'el ben Eliezer, Menachem Mendel Schneerson, Muhammad Abdo, Alí Šarí'atí a mnoho dalších.

Mystické proudy

„Existuje však nevyslovitelné: to se ukazuje, to je to mystické.“
(Ludwig Wittgenstein)

Ve všech třech monoteistických náboženstvích existují duchovní proudy, které obvykle nazýváme mystickými. Židovský mystik Friedrich Weinreb vyslovil myšlenku, že mystika má vztah ke skrytosti každého člověka; je tím míněna ta oblast v nás, kde se neznáme, ústraní, které můžeme jen tušit.

Na počátku každého ze tří náboženství stojí základní mystická zkušenost, při které byl určitý vyvolený člověk pověřen nějakým posláním. Tato zkušenost musela být tak intenzivní a jednoznačná, že se takto pověřený člověk nemohl vyhnout tomu, aby odpověděl na božské volání a předal se zcela a bez výhrad do Jeho vedení.

Také obraz člověka naznačený ve svatých Písmech židů, křesťanů a muslimů ukazuje, že člověk je „schopen“ Boha, že byl stvořen pro osobní vztah s Bohem a že své nejhlubší naplnění může nalézt pouze v Bohu. Blaise Pascal formuloval tuto pravdu následujícími slovy: *„V každém člověku je propast, kterou může naplnit jen Bůh.“*

Nespočet věřících se pokoušelo v průběhu dějin přiblížit Bohu svého náboženství a spojit se s Ním, aby vyplnili tuto zmíněnou propast. Hledání osobní zkušenosti božského samozřejmě nikdy nepřestalo; i dnes je stále více věřících, kteří již nejsou spokojeni jen s převzetím článků víry a plněním náboženských příkázání a zákazů, protože tady nejde o vědění, ale o bytí a zkušenost, chtějí Boha „zakusit“ a „uzrít“, jak praví žalm: *„Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý“*. Říká se jim mystici, kabalisté, chasidé, súfisté, dervišové, a přestože patří k různým náboženstvím a pocházejí z různých kultur, spojuje je stejná touha: je to touha po jednom, nevýslovném, důvodu bytí, „ultima ratio“, po konečné pravdě, odpovědi na všechny otázky. (*„Za jedné noci temné) s touhami, v lásce roznícena...“* - vysloveno slovy Jana od Kříže - vstupují na mystickou cestu v naději, že se jim Stvořitel dá poznat.

Mystická cesta

Jedná se tedy o cestu, velmi osobní cestu, která se u každého člověka utváří odlišně. Každý mystik, bez ohledu na svůj náboženský původ, však kráčí cílevědomě; mystická religiozita nemá nic společného se ztrátou reality, dotýká se spíše srdce, mysli a osvobození vůle.

Cesta nebo stezka symbolizuje ve všech třech náboženstvích postupnou změnu hledajícího z egocentrika na skutečně milujícího. Člověk je ve své podstatě sobecký. K tomu je přidáno omezené vnímání pěti smysly, což ještě egocentrismu napomáhá. Zbavit se svého sobectví je *conditio sine qua non* pro každého, kdo se vydal na mystickou cestu.

„Ego pomáhá lidem dosáhnout určité duchovní úrovně. Avšak jakmile člověk dosáhne této úrovně, bude to jeho spiritualitě jen škodit. Protože ego čistí nečistého, který je daleko od Boha, ale také znečišťuje čistého, který již dosáhl určité blízkosti.“

(rabi Jisra'el Ba'al Šem Tov)

„Pouze ten, kdo sám sobě už více nedůvěřuje, který sám sebe považuje za nic, může být Bohem pozvednut do božského. Úplná obětavost a sebezapření vedou k nejvyšší seberealizaci.“

(HP Olaf Schulze)

„Hrdinou je ten, kdo ničí idoly; a idol každé lidské bytosti je ego.“

(Ibn al-Arabí)

Mistr

To však není vůbec nic snadného, a tak nastávající mystik hledá vhodného mistra: rabín, cadik (v chasidismu), otec (pouštní otcové), duchovní otec, stavec (ortodoxní křesťanství), muršid (súfismus), šejk (islámské řády). Přitom nejde o předávání znalostí, ale o hlubokou proměnu osobnosti žáka, jeho obrazu o sobě a světu. Nastávající mystik se musí znovu narodit a jeho mistr je mu při tomto procesu společníkem a pomocníkem. Proto existuje mezi mistrem a žákem velmi intenzivní osobní pouto.

Stupně

Mystická cesta probíhá v etapách, které se běžně nazývají stádia. Křesťanská mystička Terezie z Avily tedy hovoří o sedmi stupních vzestupu k Bohu, z nichž první tři se připravují na zkušenost s Bohem, a další čtyři jsou již samotnou zkušeností. Ve východním křesťanství jsou tyto stupně znázorněny jako žebřík, zatímco ve súfismu se objevují jako „stanice“ (maqam) na mystické cestě. Feriduddin Attar, islámský mystik z 12. století, je zase nazývá sedmi údolími. Také židovská kabala zná různé duchovní roviny a „vyšší světy“.

Praxe židovského, křesťanského a islámského mystika začíná na nejnižší úrovni, ve smyslovém světě. Na tomto stupni, v oblasti

náboženství, se přiřazuje a podřizuje pozemskému náboženskému životu včetně jeho morálních předpisů, komunikuje s Jediným prostřednictvím náboženských obřadů a snaží se o morální očištění. Al-Ghazálí podrobně uvedl, proč je dodržování islámských zákonů nezbytné pro dosažení vyšších cílů. J. Immanuel Schochet tvrdí: *„Kdo nevede svůj život přesně podle pokynů Tóry, tomu se neodhalí tajemství kabaly.“* Ba'al Šem Tov učil, že všechna pravidla a obřady by měly být vykonávána s radostí a upřímností, protože každý skutek, který se provádí upřímně a celým srdcem, se stává důležitý jak z kosmického, tak z mikrokosmického hlediska. Také Terezie z Avily nazývá modlitbu vstupní bránou do „vnitřního hradu“, kde může člověk dospět k nazírání na Boha.

Sebepoznání

Dříve než může adept vstoupit do inteligibilního světa, musí poznat sám sebe.

„Pokud se chceš přiblížit k Bohu, pak začni své hledání tím, že nasadiš uzdu svým nižším instinktům a choutkám. Hledat Boha intelektem předtím než byl očištěn tvůj charakter, je chyba.“

(rabi Abraham Weinberg ze slonimské dynastie)

„Takto jsme nabádáni, abychom provedli morální soupis o sobě samých hloubkově a nebojácně.“ (rabi Ben A.)

„Kdokoli se chce přiblížit Boží podstatě a jeho nitru, ten musí nejprve poznat svůj nejniternější svět, protože nikdo nemůže poznat Boha, aniž by nemusel nejprve poznat sám sebe.“ (Mistr Eckhart, kázání 15)

„Je absurdní věřit, že bychom mohli vstoupit do nebe, aniž bychom nejprve nevstoupili do vlastní duše, aniž bychom nepoznali sami sebe a nepřemýšleli o ubohosti naší přirozenosti.“ (Terezie z Avily)

„Klíčem k poznání Boha je sebepoznání.“ (Al-Ghazálí, Elixír blaženosti)

A Mohamed, posel Boží, praví v jednom hadísu: „*Kdo pozná svou pravou podstatu, ten poznává svého Pána.*“

Pokora

Premýšlení o ubohosti vlastní přirozenosti by však nemělo mystika dohnat k zoufalství. Naopak, mělo by ho osvobodit od domýšlivosti a důležitosti sebe sama, tím, že se stane pokorným. V pokorném postoji se neporovnává s ostatními, nesmýšlí o sobě příliš vysoko ani důležitě, stejně jako není zklamán kvůli svým nedostatkům; přijímá svá omezení, dělá, co může, a zbytek vkládá v důvěře do Božích rukou.

Pokora jako vnitřní postoj k Bohu je ctností ve všech třech náboženstvích, kterou si mystik musí bezpodmínečně přivlastnit. Člověk se totiž může namáhat sebevíce, vše dělat správně, ale stejně pořád dělá chyby. Nyní však jde o pokorné přijetí svých porážek namísto toho, aby se kvůli nim člověk na sebe zlobil, s jasným vědomím, že i když to vždy vyžaduje naše úsilí, může však jen Bůh sám učinit naše skutky plodnými. Jsme přijímáni nejen navzdory, ale právě kvůli naší slabosti. Ta je podle mystika Taulera hnojivem, které napomáhá růstu naší pokory.

„Stejně jako pyšný, vysoký strom přinášející překrásné ovoce začal svůj růst rozkladem semínka v zemi, stejně tak začíná duchovní růst uznáním v úplné pokoře, že jakákoliv pýcha bez B-ha je pouze nemístnou arogancí.“ (rabi Naftali Silberberg)

„Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas.“ (1.Petr 5,6)

„Šťastní jsou ti věřící, kteří v modlitbách svých jsou pokorní.“
(Súra 23:1-2)

„Nemůžeme porazit hrdost. Musíme se jen modlit k Všemohoucímu, aby pokořil naše srdce před sebou samými.“
(rabi Jisra'el Ba'al Šem Tov)

Oproštění

Srdce musí být prosté všeho, musí být svobodné; nesmí lpět na věcech ani osobách, a nesmí být naplněno žádnými jinými pocity kromě láskyplné touhy po Bohu. Toto je konečným cílem řádu Mevlevi, „... *oprostit se od všeho, co neodpovídá Bohu, aby mohl Boží dech protékat člověkem a rozechvět jeho duši*“.

Přítom je důležité zůstat lhostejný k pozitivním i negativním pocitům. „*Svobodný člověk je ten, koho nezraňují urážky lidí.*“ (Rúmí)

Taktéž jinak tak žádoucí moudrost představuje pro mystika překážku, pokud by měl na ní stavět. Rabi Nachman z Braslevi radí v tomto ohledu: „*Jen ten, kdo se zbaví své moudrosti, kdo si vybojuje toto ticho ,znajíc melodii', může uniknout odloučení od Boha.*“

Angelus Silesius shrnul radikálně oproštění se slovy: „*Kdokoli neumírá dříve než zemře, ten se žene do zkázy dříve než zemře.*“

Pomůcky

Mystikův pokrm na cestě je Boží slovo, jak je zaznamenáno v příslušných svatých Písmech. Za jednoduchými slovy jsou skryta božská tajemství. K tomu Dr. Seyed Hossein Nasr:

„*Především je důležité zmínit, že každé slovo a každé písmeno Koránu má ve svém originálním arabském jazyce nejen vnější, ale i vnitřní význam. To zahrnuje také symboliku čísel, podobně jako gematrie, tedy interpretace slov pomocí číselné hodnoty, která je v židovství dávána do souvislosti s mystickou tradicí kabaly a hnutí chasidismu. Korán zná několik úrovní vnitřního významu. Někteří mluví o sedmi úrovních. Nejvyšší úroveň je podle súfistů známa pouze Bohu. Když ta'vil - duchovní hermeneutika - odhalí vnitřní význam svatého textu, přivádí ho k jeho původu. Takže vnitřní se stává zjevným a projevuje se. Metafyzicky řečeno, vnitřní význam a prvo-počátek nakonec představují stejnou realitu.*“

Mistr sufismu Džaláleddín Rúmí to vyjádřil ve své poezii:

*„Jednoduchá a hluboká jsou slova Koránu,
brána porozumění vede k jejich skrytému významu.
Ale ani to není to poslední, co žížeň po poznání uhasí.
Je ještě třetí význam, a uvnitř něho čtvrtý pouze Bohu znám.*

*Sedminásobný význam je ukryt v Aláhově ušlechtilém slovu,
jeden staví na druhém až do konečného významu.*

*Neulpívej na vnější formě; Adam není jen kouskem země.
Ne, musíš ve svém nitru číst, abys objevil k duši klíč.*

*Tedy, vnější význam Koránu jasně zřejmý je,
ale ten pravý smysl se myslí lidské zahaluje.“*

Také Tóra je zároveň zjevná a skrytá. V Zoharu, svaté knize kabaly, je o Tóře napsáno následující: *„Odhaluje mu svou tvář ze svého skrytého paláce a mává mu, a okamžitě se vrací na své místo a skrývá se. Ne všichni, kdo tam jsou, to vidí, pouze on sám, a jeho srdce a duše jdou k ní. A proto je i Tóra zjevná a skrytá, přichází láskyplně ke svému milovanému a probouzí v něm lásku. Pojď a viz, to je cesta Tóry.“*

Friedrich Weinreb to popisuje bez metafory: *„Je potřeba mít lásku ke svatým textům, která se nespokojí jen s povrchností, ale proniká do hloubky, aby dospěla k jádru podstaty poselství. V jádru tohoto poselství však nakonec pozná samotného Boha. Jakmile člověk přistoupí k textu s tímto pocitem, pak začíná žít. Poté vzniká živý dialog čtenáře a posluchače se slovem, jehož tématem je Bůh jako zažívané bytí.“*

Totéž platí samozřejmě i pro svaté Písmo křesťanů. Poukazuje také na „vnější“ a „vnitřní“ smysl, přičemž ten vnitřní smysl mohou vnímat pouze duchovní lidé a sice podle principu „quidquid recipitur ad modum recipientis recipitur“ („cokoliv je přijímáno, je přijímáno způsobem vlastním přijímajícímu“)

Vilém ze Saint-Thierry: *„Začínáme nejen chápat vnitřní význam Písem a sílu Božích tajemství a prostředků milosti, ale také takřikajíc rukou zkušenosti se jich dotýkat a osahávat, což se děje pouze zkušeností při čtení.“*

Kromě toho mystici používají i jiné prostředky: neustálé myšlení na Boha (kavana v judaismu, zikr srdce v islámu, modlitba srdcem v křesťanství), asketismus, hudba a tanec atd.

Ba'al Šem Tov okomentoval tanec následovně: *„Chasidy uvádí do pohybu melodie, která vychází z každé živé bytosti Božího stvoření. Pokud to připadá bláznivé očím lidí s méně citlivými ušima, měli by proto přestat tančit?“*

Stejně tak málo zajímají názory kritiků tančící dervíše.

„Na rozdíl od všeobecného přesvědčení není cílem při rituálním tanci sema upadnout do extáze, ale točit se kolem vlastní osy v souladu s přírodou, s nejmenšími buňkami i hvězdami na obloze, a tak svědčit o majestátnosti a existenci Stvořitele. Zatímco se derviš obrací zprava doleva, objímá symbolicky v lásce celé lidstvo. Jeho pravá paže s otevřenou dlaní vzhůru je natažena směrem k nebi, aby přijala Boží dobrodiní, zatímco levá ruka, na kterou tančící směřuje svůj pohled, ukazuje k Zemi, a takto předává dále Boží dary. Mysl, srdce a tělo jsou při tanci sema spojeny a představují duchovní cestu člověka: Ve víření k pravdě roste láskou, překračuje své ego, setkává se s pravdou a dosahuje dokonalosti. Potom se vrací zpět ze svého duchovního putování, zmocněn milovat a sloužit stvoření se všemi stvořeními, bez rozdílu víry, třídy nebo rasy.“

(Dr. Celaleddin Celebi)

Také ve Starém a Novém zákoně najdeme na několika místech zmínku o tanci: Mirjam vede taneční rej jako oslavu vyjití z Egypta, David tančí před archou úmluvy, v podobenství o marnotratném synovi se tancuje při oslavě. Ve středověké mystice se objevuje motiv tančícího Krista. Svatý Basileios hovořil o blaženosti napodobovat tanec andělů na zemi.

A křesťanská mystička Mechthilda z Magdeburgu vyslovila:

„Budu tančit, Pane, pokud mě povedeš.“

Bohužel se však v průběhu let v křesťanství postupně vytratil význam těla v duchovním životě a jeho vědomé zapojení do modlitby. Stále více teologů však nevnímá tanec pouze jako světské potěšení, ale souhlasí s Pavlem Tillichem, že tanec je příležitostí *„vyličít křesťanskou naději na novou realitu a učinit ji částečně hmatatelnou.“*

„Tanec se může stát výrazem přítomnosti božského ducha.“

(teoložka Helga Kuhlmann)

Zkušenosti mystiků

Každý mystik prochází zcela individuální cestou a prožívá přitom zcela osobní zkušenosti. Ty závisí nejen na jeho vnitřních předpokladech, ale také na době a kultuře, ve které žije. A protože Bůh přitom pracuje uvnitř mystika a jeho pomocí, závisí tyto zkušenosti v neposlední řadě také na úkolu, ke kterému ho Bůh povolal. Přesto mají mystické zážitky ve všech třech náboženstvích však mnoho společného. Takto hovoří mystikové o lidském srdci jako o Božím místě zjevení:

„Hledal jsem v chrámech, kostelích a mešitách. Ale to božské jsem našel ve svém srdci.“ (Džaláleddín Rúmí)

„Mysl nedokáže B-ha pojmut; ale hluboko v srdci je místo pro B-ha.“ (Menachem Mendel Schneerson)

„Stůj - kam to spěcháš tak? Vždyt nebe v sobě máš.“

(Angelus Silesius)

„Ó duše, hledej se ve mně, a mne nehledej nikde jinde než v sobě.“

„Bůh hlídá srdce, protože jsou nádobami pro jeho nejdražší klenoty a pokladnice opravdového poznání Boha.“

(Abu'Abd Allāh Muḥammad ibn'Alī al-Hakim al-Tirmidhi)

Podle výroků mystiků nejsou jejich zkušenosti lidským dílem člověka, ale darem Boží milosti.

„Když Bůh najde člověka, který se k němu obrací s otevřenou duší v naprosté prázdnotě a oddanosti, naklání se k němu a zcela zaplaví takto otevřenou a klidnou duši, přetváří ji plností svého božského světla, přitahuje člověka touto přetvorbou do božské nestvořenosti tak, že se s ním duch stává jedním.“ (Jan Tauler)

„Kabala není jen intelektuální činností, ale také mystickou oddaností. Bez božské inspirace je odepřen přístup k tajemstvím.“

(Menachem Mendel)

„Na začátku jsem se mýlil ve čtyřech ohledech. Usilovně jsem se snažil pamatovat na Boha, poznat Ho, milovat Ho, najít Ho. Když jsem k tomu dospěl, viděl jsem, že Bůh na mě pamatoval dříve, než já pamatoval na Něho, že Jeho poznání o mně předcházelo mé poznání o NĚm, že Jeho láska ke mně existovala dříve než má láska k Němu a že mě měl hledat dříve než já Jeho.“

(Bayazid Bistami, súfický mystik z 9. století)

Všichni mystikové jsou ohromeni Boží velikostí a vznešeností. Tak praví Symeon Nový Teolog: *„Člověk, který je vnitřně osvícen světlem Duchu svatého, nemůže snést tuto vizi o NĚm, ale padá tváří k zemi dolů a volá ve velké bázni a úžasu, protože viděl něco, co je mimo veškerou přirozenost, všechno myšlení a jakoukoliv představivost.“*

Tomáš Akvinský vyslovil po svém mystickém zážitku v kapli sv. Mikuláše: *„Všechno, co jsem napsal, je jako prázdná sláma ve srovnání s tím, co jsem uviděl a co mi bylo zjeveno.“*

Nizozemská vizionářka Hadewijch píše v jednom ze svých dopisů: *„Ať už si člověk myslí o Bohu cokoli, a nakolik tomu může rozumět a jakýmkoli způsobem si to představit, z toho nic není Bůh“.* Označuje proto Boha jako „Nic“, do kterého se má vložit „něco“ - člověk sám.

„Chvála a uctívání jsou jedinou vhodnou odpovědí na Boží velikost.“ (Šlomo ibn Gabirol)

„Přiznání bezmoci poznat Boha v pravdě je posledním poznatkem upřímných.“ (Al-Ghazáli)

Další zkušeností je jednota a nepřetržitost. Mystikům je poskytnuto vědomí reality, které překračuje veškerou chatrnost a vše rozdělující. Takže hovoří Ibn al-Arabí o jednotě všeho bytí. Bůh měl podle něj stvořit celý svět jako jedinou spolu související jednotu, aby chválila a uznávala nejvyššího Stvořitele.

„Bůh, příčina všeho, je Jeden ... Toto Jedno není jako viditelné věci. Přesahuje nesrovnatelně a nezaměnitelně celý viditelný svět.“ (Symeon Nový Teolog)

„V Bohu existuje velká jednota, a stejně tak jeho stvoření je celek... Nic ze stvoření by nemělo být použito pro nic jiného než pro službu Bohu ...“ (Friedrich Weinreb)

„Dokonce i židovský mystik má chvíle, kdy se mu otevře nebe a najednou zřetelně vidí, jak všechny části do sebe zapadají a tvoří jeden jednoduchý celek.“ (Cvi Freemann)

„Ve dnech, kdy jsem byl v kontaktu s tímto světem, byl jsem se Svatým – buď požehnáno jeho jméno - svázán jediným uzlem a vytvořil s ním zcela jednotu.“ (rabi Šim'on bar Jochaj)

Všechny mystické zážitky popisují osvobozující obraz člověka a Boha. Světský člověk je zabředlý v myšlenkových vzorcích a ztotožňuje se se svým tělem, svými pocity a myšlenkami. Mystik naproti tomu ví, že je to jen částí sebe samého, že člověk je ve skutečnosti plný radosti, plný lásky a že i ty nejbolestivější zážitky mají svůj význam.

„S uznáním věčného v nás ztrácí časné to utiskující (...) Věčný a nyní přítomný. Nyní v sobě skrývá věčnost a věčnost skrývá přítomnost. A hory tančí radostí, to skryté si hraje a zpívá.“ (Friedrich Weinreb)

„V Bohu zakotvený člověk je protkán radostí, ve všem, co dělá a nechává.“ (Mistr Eckhart)

„Súfismus je mít radost v srdci, když přijde čas zármutku.“ (Rúmí)

Všichni mystikové podávají zprávu o nadpřirozeném světle, ve kterém jim je najednou dáno nadpřirozené poznání. Symeon, Nový

Teolog, hovoří o úplném vnoření se do božského moře světla, přičemž celý svět mizí a intelekt, „zakrytý božskou temnotou a božským světlem“, znehybní a „pohybuje se nehybně“ v Bohu.

„Pokojný člověk je v jediném okamžiku přenesen do Božího království, v němž je čiré světlo, a všemu se v okamžiku naučí a uvidí, takže každý, kdo v něm zůstane, o tom musí mluvit celý svůj život.“ (Sebastian Franck, protestantský mystik)

„Světlo, které se duši ukázalo, je tak odlišné od pozemského světla, že si o tom, stejně jako o jiných věcech, které viděla, nedokázala udělat představu, i kdyby se to o to pokoušela celý život.“ (Terezie z Avily)

„Když člověk stoupá po žebříku modlitby z jedné úrovně na další a navštíví „vyšší světy“, je pohled ze shora ohromující. Materiální svět tam dole působí téměř jako vtip. Je nevýznamný a žalostný v mocném božském světle vyšších světů. Na vrcholu meditace prožívá duše duchovní extázi, která je tak silná, že by duše chtěla zemřít a opustit svůj pozemský příbytek.“ (rabi Dovid Dubov)

„Osvícení vznikající z kabaly vznítí oheň duše a nechá ho zářit novým poznatkem hlubší a vznešenější reality.“ (J. Immanuel Schochet)

„To nenastalo nějakým řádným důkazem a systematickými řečmi, ale světlem, které vznešený Bůh vložil do mé hrudi, ono světlo, které je považováno za klíč téměř všeho poznání. Kdo tedy věří, že odhalení pravdy závisí pouze na sepsaných argumentech, ten velmi omezil veliké Boží milosrdenství.“ (Al-Ghazálí)

Mystikové se začnou nacházet v „dimenzi“, kde přestává platit veškerá logika tělesnosti. K tomuto tématu Friedrich Weinreb:

„Prostor jakoby neexistoval, ale přesto existuje, avšak je přehlížen, a čas přestává být poslušný, v němž se vždy muselo čekat na další okamžik, a minulost je tatam, zapomenuta, pryč z bytí. Čas je jasný, přehledný, už pro tebe není nekonečný.“

„Věř, dokud na srdci ti čas a prostor leží, pak chápat, co je Bůh a věčnost, můžeš stěží.“ (Angelus Silesius)

Dle Al-Ghazálí se prostor k tělu chová tak jako čas k pohybu těla. Oba jsou vztahy věcí, které vznikly zároveň se světem.

Ústředním bodem mystické literatury je prožitek absolutní lásky. Když je mystikovo srdce osvobozeno od svého ega, je strženo absolutní Boží láskou. Tato láska je nepopsatelná; je to láska, která vše dělá, uzdravuje a obnovuje.

„Kabalisté, kteří dosáhli vyššího stavu, nám říkají, že absolutní láskou je On.“ (Bnej Baruch kabala)

„Láska je oheň, který čistí a sjednocuje mysl, vůli, pocity, sjednocuje člověka samého se sebou tím, že ho sjednocuje s Bohem, takže se stává služebníkem spojující rozdělené; tak vstupuje člověk do příbytku Božího a může ho vidět. A právě to znamená být blaženým.“ (Joseph Ratzinger)

„To, co jsem si kdy myslel o ceně lásky, zmlklo, když začala láska sama.“ (Rúmi)

„A kdybys vystoupil do nejvyššího nebe, neměl bys z toho žádný užitek. A kdybys vystoupil na samotný Boží trůn a pronikl do jádra Země, neměl bys z toho pražádný zisk - pokud není otevřena brána tvého srdce.“

Tato Rúmiho slova připomínají chvalo zpěv lásky apoštola Pavla.

„Ten, kdo je s Bohem spojen, říká o sobě: Má veškerá činnost má za cíl pouze jedno - božskou lásku. Všechny schopnosti mé duše a mého těla, paměť, mysl a vůle, vnitřní a vnější smysly, touhy smyslné a duchovní části, to vše je činné prostřednictvím lásky a v lásce. Láska mě pohání ke všemu, co činím, a ve všem utrpení nacházím blaženost lásky.“ (Jan od Kříže)

„... Proto ať neslouží nikdo svému Tvůrci kvůli očekávanému ráji, ale z čisté lásky k němu a k jeho příkázáním.“

(Jehuda ha-Chasid, Kniha zbožných)

„Bůh může být poznat pouze láskou.“ (qádirijská moudrost)

„Ó Bože, co mi chceš dát od tohoto světa, to dej svým nepřátelům; a co mi chceš dát v nebi, to dej svým přátelům, protože Ty mi stačí sám!“ Poslední slova této věty mistra súfismu Rab'ia al-Adawijja evokují slova křesťanské mystičky Terezie z Avily: „Dio solo basta!“

Společenská dimenze mystiky

Na mystiku se obvykle nahlíží jako na něco výstředního, divného a světu cizího. Přitom jsou mystikové bystří, nekonvenční lidé, kteří sdílejí stav své doby a dokonce jím trpí, avšak jsou nad tím, lidé, kteří žijí ve světě, aniž by mu propadli. Schopnosti, které mystik získal, neslouží k dosažení extáze, ale mají sloužit lidstvu a tím Bohu. Transcendentální zkušenost nevede v žádném případě k odvrácení se od světa k čistě soukromé vnitřnosti, naopak u mystiků jsou láska k Bohu a odpovědnosti za svět zajedno.

Slavný kabalista rabín Jehuda Ašlag chtěl „*učinit základy kabaly historickou hnací silou své generace.*“ (Dov Sodian ve své eseji *Tři setkání a mezitím*)

Terezie z Avily se stala velkou reformátorkou, navzdory politickému a církevnímu odporu. Mystikové své doby jako bývalý generální tajemník OSN Dag Hammarskjöld nebo aktivista za občanská práva Martin Luther King, nasadili svůj život v odporu proti společenské nespravedlnosti. A když islámský mystik Džaláleddín Rúmi říká: „*At' se nebe zrcadlí na zemi, aby se země mohla stát nebem!*“, dosvědčuje, že mu osud tohoto světa velmi leží na srdci. Tato slova jsou totiž stejným programem, jaký si jeho křesťanští bližní každodenně připomínají v modlitbě Otčenáš: „*Přijď království Tvé!*“, stejně jako jeho židovských bližních, kteří usilují o uzdravení světa (tikun olam). Mystikové všech tří náboženství došli k poznání, že to, co jedno náboženství učí, má sice vědomě sjednocující funkci, ale není tím konečně rozhodujícím; tím je spíše skutečná přeměna člověka k milujícímu, a tím tedy k božskému. Poselství mystiky je hluboce humanistické a univerzální. Přináší zvěst o hluboké jednotě v centru všech monoteistických náboženství. Mystikové neodmítají dogmata ortodoxie, pouze je relativizují. „*Na oné straně správného a špatného existuje nějaké místo. Tam se setkáme.*“ ujistňuje nás mystik Džaláleddín Rúmi. Jakmile totiž mystik pronikne do jisté míry božské blízkosti, dochází k něčemu, co překonává všechny rozdíly

náboženství; mystik si uvědomuje, že všechny formy víry jsou různé vrstvy celku a tak jsou navzájem neoddělitelně spojeny. Všichni jsme stvořeni k Božímu obrazu a přesto jsme všichni jedineční a různí. Kdyby Bůh chtěl, aby byli všichni stejní, udělal by to tak. Takže pokud nerespektujete rozdíly a chcete ostatním vnutit své vlastní náboženské představy, nerespektujete svatou vůli Boží. Z tohoto důvodu zastávají mystikové názor, že každý člověk by si měl moci zvolit odpovídající formu víry; k tomuto např. Friedrich Weinreb: „*Zůstaň věrný svému původu, svému náboženskému ritu. Tvá touha ti už ukáže cestu.*“ Viděno z tohoto hlediska nabízí se právě mystika jako most mezi odlišnými náboženstvími, aniž by zpochybňovala jejich zvláštnosti. Zároveň by mohla představovat bariéru proti netoleranci náboženského fundamentalismu. Ještě stále jsou však mystika a náboženské instituce navzájem oddělené; náboženské instituce pohlížejí na mystiku s nedůvěrou, protože stejně jako v židovství, tak i v křesťanství a islámu hraje učení mnohem důležitější roli než náboženská zkušenost. To je částečně způsobeno tím, že každou zkušenost může pochopit pouze ten, kdo ji sám prožil a u mystických zkušeností to platí dvojnásob; neexistují totiž žádná vhodná slova, která by mohla tyto prožitky popsat, a proto se používají metafory a podobenství. Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že u lidí obecně, nejen mezi věřícími, roste potřeba osobní duchovní zkušenosti, která by člověku měla poskytnout oporu a rozhodnost a pomoci najít smysl života. Karl Rahner měl zřejmě pravdu, když pravil, že „*zbožný zítřka bude mystikem, někým, kdo něco zakusil, nebo nebude vůbec.*“

Předávání tradice

Každá generace staví na znalostech a dovednostech předchozích generací. Stejně jako existuje předávání tradice u jakéhokoliv řemesla či dovednosti člověka, existuje i v rámci třech náboženstvích různé

předávání tradic: Nejprve se předával způsob dodržování Božích přikázání, jak se mají slavit různé svátky, jak mají vypadat odpovídající obřady a modlitby, jakož i požadovaný způsob života odpovědných náboženských vůdců; poté se k tomu přidružily interpretace obtížných pasáží v Písmech a spousty příběhů o Mojžíšovi, Ježíšovi a Mohamedovi. Tradice byly zpočátku předávány ústně, později zaznamenávány také písemně. Dopisy apoštolů, hadisy a talmud - i když byl napsán mnohem později - at' jsou zde uvedeny jako příklady a nejznámější předávání tradic.

Věřící vždy potřebovali nové povzbuzení, potvrzení a nové pokyny, zvláště když v průběhu času docházelo vždy znova k drastickým změnám životních okolností. Pro Židy bylo takovým historickým zlomem vyhoštění z Izraele, pro křesťany založení státní církve a pozdější rozštěpení; mezi muslimy různá odtržení, dobývání a právní školy. Postupem času byla přidávána nová přikázání a zákazy, byly definovány důsledky nedodržování, předpoklady pro vyloučení z příslušného společenství a dokonce i pro ztrátu věčného života. Tradovaly se také příběhy o hrůzných činech nebo zločinech jiných věřících, bylo jim odepíráno právo na věčný a ne zřídka i na pozemský život. Až příliš často přitom hrály důležitou roli zájmy náboženských vůdců, jejich touha po moci, bohatství nebo cti. Ale mnozí se také pokoušeli prozkoumat Boží povahu, pojmenovat Boží atributy, a tak se objevily rozličné teologie.

A tedy jako všechno, co člověk dělá, dozrává buď k dobrému nebo špatnému, došlo i zde k negativnímu jevu, protože následující generace začaly od jisté doby připisovat tradicím takový význam, jako by odpovídaly důležitosti samotného Božího slova. Tak následovala jedna rozprava za druhou a lidé se tím stále více vzdalovali od podstaty, od toho prvotního. Skutečná vůle Boží, tak jak byla zjevena v původních zdrojích, byla stále více vytlačována do pozadí; takto byl věřícím zahalen, ne-li dokonce odepřen, přístup k Bohu a jeho plánu pro jejich životy.

Zatím se v tomto ohledu nic moc nezměnilo; v náboženské praxi jsou tradice všech tří náboženství téměř důležitější než Boží Slovo

zjevené v Písmech. Na rozdíl od řemesel, kde má tradice zajistit, aby produkt zůstal po generace stejný, nelze se u náboženských tradic ubránit pocitu, že příslušnost k určitému společenství je v reálném životě důležitější než Božím příkázáním nařízená láska k Bohu a bližním.

Svatá Písma

Každé ze tří monoteistických náboženství má svou vlastní sbírku svatých Písem. Tyto dokumenty - Tóra, Evangelium a Korán - mají zásadní význam pro víru každého, ať už jde o žida, křesťana nebo muslima. Byly předány lidem vždy určitým Bohem povoláním člověkem, a v těchto třech náboženstvích pak už neexistuje nic dalšího tak podstatného, co by tito tři Bohem vyvolení a poslaní muži nebyli zjevili: *Mojžíš, Ježíš, Mohamed*. Každé ze tří svatých Písem svědčí také o svém zjevovateli a jeho poslání.

Mojžíš byl zmocněn Bohem vystupovat před Áronem a faraónem jako Boží zástupce a před lidem Izraele jako jejich zachránce z egyptského otroctví:

„Hospodin řekl Mojžíšovi: Pohleď, ustanovil jsem tě, abys byl pro faraóna Bohem, a Áron, tvůj bratr, bude tvým prorokem.“ (Ex 7,1)

„Nuže pojď, pošlu tě k faraónovi a vyvedeš můj lid, Izraelce, z Egypta.“ (Ex 3,10)

O *Ježíšovi* bylo vydáno svědectví jakožto Božím synu, když byl pokřtěn v Jordánu a později při proměnění na hoře:

„A z nebe promluvil hlas: Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“ (Mt 3,17)

„A z oblaku se ozval hlas: Toto jest můj vyvolený Syn, toho poslouvejte.“ (Lk 9,35)

Mohamed vystoupil jako vyvolený Boží posel:

„Takto jsme tě vyslali k národu, před nímž již zanikly národy jiné, abys jim přednesl to, co jsme ti vnukli, zatímco oni nevěří v Milosrdného. Rci: On mým Pánem je a není božstva kromě Něho, na Něj se spoléhám a k Němu se kajicně obracím.“ (Súra 13:30)

„A Muhammad není otcem žádného muže z vás, ale je poslem Božím a pečeti proroků. A Bůh je vševědoucí o věci každé.“ (Súra 33:40)

Skrze svatá Písma chce Bůh ukázat lidstvu cestu ke spasení a každé z těchto tří Písem obsahuje dostatek pokynů, které mohou vést ke spasení, pokud je věřící dodržuje; ale přece jen všechna tři společně umožňují hlubší vhled do Boží lásky a podstaty člověka. Jak smutné, ba přímo žalostné je proto, když duchovní představení zakazují svým věřícím vlastnit jiná svatá Písma, natož je pak číst. Bylo by spíše smysluplné vyzvat všechny věřící, aby se seznámili i s jinými Písmi.

Opravdově pokorní a dobře smýšlející věřící by tak ztratili své předsudky a podprahový strach z cizího duchovního bohatství, naučili by se více si vážit svého vlastního náboženství a intenzivněji ho žít, a zacházet s věřícími jiných náboženství jako s bratry s úctou a laskavostí. Poznali by totiž, že jsme v podstatě všichni obdrželi stejné poselství od stejného Otce, jak to potvrzuje na různých místech Korán:

„Věřu ti, kdož uvěřili, a ti, kdož jsou židy, křesťany a sabejci, ti, kdož uvěřili v Boha a v den soudný a konali zbožné skutky - ti naleznou odměnu u Pána svého a nemusí mít strach a nebudou zarmouceni.“ (Súra 2:62)

„Nepři se s vlastníky Písma, leda způsobem nejvhodnějším a pouze s těmi z nich, kdož nespravedliví jsou. A rcete: Uvěřili jsme v to, co bylo sesláno nám, i v to, co bylo sesláno vám, a náš Bůh a váš Bůh jedno jsou; a my do vůle Jeho jsme odevzdáni.“ (Súra 29:46)

Také Súra 48:29, v níž jsou chváleny přednosti Mohamedových přívrženců, ukazuje paralely jak s Tórou, tak s Evangeliem:

„... A takto byli spodobněni v Tóře, zatímco podobenství jejich v Evangelii zní: jsou jako sadba...“

Všechno, co se v Písmech zdá být nepochopitelné, rozporuplné nebo oddělující se, mělo od samého počátku omezenou platnost, protože to platilo pouze pro určité období, určité generace a/nebo národy. Ale to podstatné, co musí člověk činit, aby byl spasen, je ve všech třech Písmech totožné. Na tuto skutečnost bychom zde chtěli poukázat, protože jen na tom záleží.

Víra v jednoho Boha

je doložena ve spisech židů, křesťanů a muslimů, a je dosvědčována také oněmi křesťany, kteří připisují Ježíšovi božskou povahu.

„Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.“ (Dt 6,4-5)

Ježíš odpověděl: „První je toto: Slyš, Izraeli, Hospodin, Bůh náš, jest jediný pán;“ (Mk 12,29)

„Bůh sám svědčí, že není božstva kromě Něho; a dosvědčují to i andělé a ti, jimž dáno bylo vědění. On stará se o spravedlnost - a není božstva kromě Něho, mocného, moudrého.“ (Súra 3:18)

Modlitba

Potřeba modlitby je zdůrazněna ve všech třech svatých Písmech. Tak čteme v Davidově žalmu: *„Večer, zrána, za poledne lkám a sténám. - Vyslyšel můj hlas!“ (Ž 55,18)*

Evangelium svědčí na vícero místech o tom, že se sám Ježíš modlil a také učil modlit se své učedníky: *„Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“ (Mt 6,6)*

Také Korán zdůrazňuje pořád znovu důležitost modlitby.

„Vy, kteří věříte! Vyzývejte hojně Boha a chvalte Jej za jitra i za večera! On je ten, jenž na vás svolává požehnání stejně jako Jeho

andělé, aby vás vyvedl z temnot k světlu - a On slitovný je vůči věřícím.“ (Súra 33:41–43)

Poslušnost Bohu

Ve všech třech svatých Písmech je člověk opakovaně vybízen, aby si vybral dobro, tím že poslouchá Boha a dodržuje jeho přikázání. Bůh nepřikazuje ani nezakazuje něco jen tak ze svého rozmaru, On to dělá z lásky k lidem, aby jim dal pořádek a nějakou oporu v životě, aby mohli dosáhnout věčného života.

V Dt 30,15-16 čteme: *„Hled’, předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo; když ti dnes přikazuji, abys miloval Hospodina, svého Boha, chodil po jeho cestách a dbal na jeho přikázání, nařízení a právní ustanovení, pak budeš žít a rozmnožíš se; Hospodin, tvůj Bůh, ti bude žehnat v zemi, kterou přicházíš obsadit.*“

Pouze bezpodmínečná poslušnost je dostatečně stálá proto, aby se zabránilo jakémukoli odchýlení od správné cesty. Lid Izraele upadl do nesnází pokaždé, když neuposlechl Boha.

„Izraelci se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. Proto je Hospodin vydal na sedm let do rukou Midjanců.“ (Sd 6,1)

Také v Evangeliích se můžeme dočíst o různých důkazech Ježíšovy poslušnosti.

„Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“ (Lk 22,42)

Korán se v tomto ohledu mnoho neliší:

„Vy, kteří věříte! Poslouchejte Boha a posla Jeho a neodvracejte se od něho, zatímco mu nasloucháte!“ (Súra 8:20)

Slovo *islám* samo o sobě zahrnuje oddanost, podřízení, úctu a z toho pramenící pokoj.

Opravdové bohatství

„Neopozdíš se s dárkami z hojnosti svých úrod ...“ (Ex 22,28a)

„Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol

ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ (Mt 6,19-21)

„Vše to, co bylo dáno vám, je pouze užíváním života pozemského a jeho ozdobou; zatímco to, co u Boha je, lepší a trvalejší bude. Což nebudete rozumní?“ (Súra 28:60)

Příkaz lásky k bližnímu

Význam lásky k bližnímu je také zdůrazněn ve všech třech Písmech. Je spojena s trvalým smyslem pro důstojnost a hodnotou každého jednotlivce a měla by být odpovědí na Boží osvobozující a spasitelskou činnost; nejedná se tedy o ryzí emoce nebo dobrovolnou službu navíc, ale o povinné jednání každého věřícího.

„Bude-li přebývat s tebou ve vaší zemi někdo jako host, nebudete mu škodit. Ten, kdo bude s vámi přebývat jako host, bude vám jako domorodec mezi vámi. Budeš ho milovat jako sebe samého, protože i vy jste byli hosty v zemi egyptské. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“ (Lev 19,33-34)

„Když tvůj bratr zchudne a nebude moci vedle tebe obstát, ujmeš se ho jako hosta a přistěhovalce a bude žít s tebou.“ (Lev 25,35)

„Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe.“ (Mt 22,37-39)

„Tedy řekne král těm po pravici: Pojdte, požehnání mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ (Mt 25,34-36)

„Zbožnost nespočívá v tom, že obracíte tváře své směrem k východu či západu, nýbrž zbožný je ten, kdo uvěřil v Boha, v den soudný, v anděly, Písmo a proroky a rozdává z majetku svého bez ohledu na lásku k Němu příbuzným, sirotkům, nuzným, po cestě (Boží) jdoucím, žebrákům a na otroků vykoupení...“ (Súra 2:177)

„Dávej příbuznému podle práva jeho i chudákovi a tomu, kdo na cestě je Boží - a to pro ty je lepší, kdo po tváři Boží touží, a to jsou ti, kdož budou blaženi.“ (Súra 30:38)

Studium svatých Písem

Věřící jsou vyzýváni číst každý den svatá Písma, aby mohli být poslušní Božímu slovu.

„A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“

(Dt 6,6-9)

„Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.“ (J 15,7)

„Přednášej ve jménu Pána svého, který stvořil,“ (Súra 96:1)

„...vždyť Nám přísluší je shromáždit i číst. A když ti je předcítáme, sleduj jeho přednášení, ...“ (Súra 75:17–18)

Odpuštění hříchů

Všechna tři svatá Písma se shodují v tom, že všichni lidé jsou před Bohem hříšníci a že jedině Bůh je může osvobodit od jejich hříchů za předpokladu, že přiznají a činí pokání ze svých hříchů a odvrátí se od své hříšné cesty. Protože Bůh je milosrdný a připraven odpustit nám lidem, jsme povinni i my odpustit druhým.

„Pro jeho hřích vykoná za něho kněz smírcí obřady, a bude mu odpuštěno.“ (Lev 4,26b)

„Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec.“ (Mt 6,14)

„Bohu náleží království na nebesích i na zemi a On odpouští, komu chce, a potrestá, koho chce a Bůh je odpouštějící, slitovný.“

(Súra 48:14)

Poté, co jsme se věnovali podobnosti důležitých příkazů nejdůležitějších přikázání ve svatých Písmech tří náboženství, rádi bychom nyní poukázali na některé další paralelní místa.

Stvoření světa

Všechna tři svatá Písma svědčí o Bohu jako o Stvořiteli světa.

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ (Gen 1,1)

„Pošetilci! Což ten, který stvořil zevnějšek, nestvořil také to, co je uvnitř?“ (Lk 11,40)

„Pánem vaším je vskutku Bůh, jenž stvořil nebesa i zemi v šesti dnech a potom se usadil na trůně Svém. On pokrývá noci den, který se bez přestání žene za ní, zatímco slunce, měsíc a hvězdy jsou rozkazu Jeho podrobeny. Což Jemu nenáleží stvoření a rozkazování? Požehnan buď Bůh, Pán lidstva veškerého!“ (Súra 7:54)

Stvoření člověka

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gen 1,27)

„Odpověděl jim: Nečetli jste, že Stvořitel od počátku, muže a ženu učinil je?“ (Mt 19,4)

„Stvořili jsme věru člověka v postavě nejkrásnější.“ (Súra 95:4)

Noe

„Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem.“ (Gen 6,9)

„Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noeho.“ (Mt 24,37)

„I vyslali jsme Noema k lidu jeho, aby pravil jim: Lide můj, já jsem pro vás varovatelem zjevným, ...“ (Súra 11:25)

Abrahám

„Po těchto událostech se stalo k Abramovi ve vidění slovo Hospodinovo: Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna.“ (Gen 15,1)

„*Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se.*“ (J 8,56)

„*Abraham věru byl vůdcem Bohu oddaným, hanífem a mezi modloslužebníky nepatřil.*“ (Súra 16:120)

Mojžíš

„*Bůh promluvil k Mojžíšovi a ujistil ho: Já jsem Hospodin.*“ (Ex 6,2)

„*Řekl mu: Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.*“ (Lk 16,31)

„*Sdělíme ti část zvěsti o Mojžíšovi a Faraónovi podle pravdy pro poučení lidu věřícího.*“ (Súra 28:3)

Čím intenzivněji se zabýváme svatými Písmy, čím hlouběji do nich pronikáme, tím početněji v nich najdeme identická tvrzení, dokud nebude zřejmé, že všechna tři - Tóra, Evangelium a Korán - pocházejí ze stejného zdroje inspirace, že za nimi stojí jeden a tentýž autor.

A před tímto JEDNÍM se člověk pokloní, poklekne, vrhne se před NÍM na svou tvář, ať už HO někdo nazývá Adonaj, Bůh nebo Alláh. Člověk se cítí nepatrný, malý, maličký, ale o to více chráněn, v jistotě a bezpečí.

Poznámka:

Citace ze svatých Písem jsou převzaty:

Bible, Český ekumenický překlad (<http://www.biblenet.cz/>),

© 2020 *Korán v češtině* (<https://www.koranoislamu.cz/>)

Apel

V dnešní společnosti je člověk, myšlen a stvořen jako Boží obraz, stále více redukován na co nejlépe fungující a anonymní součástku v celkovém globalizovaném systému. Každý detail je regulován zákonem, takže člověk v této těsně spletené síti předpisů již nemá prostor pro vlastní posouzení a tedy prakticky zde nemá zapojovat svůj vlastní rozum. Současný obraz společnosti evokuje obraz zamořeného rybníka, na jehož povrchu plavou mrtvé ryby. „Mrtvé ryby“ však představují živí lidé, kteří vědomě či nevědomě slouží původci zla, vrahovi od počátku, lhářovi a otcí lži. Stejně jako kdysi Amálek pochodoval proti Izraeli, pasáci prasat z Dekapoli vystoupili proti Ježíšovi a Mekánci proti Mohamedovi, tak v současné době vystupuje tento nepřítel lidstva s pomocí svých stoupenců proti důstojnosti, morálce, slušnosti, zdravému rozumu, proti spáse duše a záchraně lidského života. A tak jako tehdy bylo zničení Amáleka od počátku v Božím rozhodnutí, je konec dnešního „Amáleka“ již také zpečetěn. Proto to srovnání s mrtvými rybami. Avšak osud a konec „Amáleka“ je věcí Boží. My lidé, kteří náležíme ke třem hlavním náboženstvím, však máme za úkol chránit naše děti, uchovat je před blížící se zkázou, dokud Pán nedokončí zničení „Amáleka“. Proto tato výzva všem věřícím a jejich duchovním vůdcům.

Lidé, jejich víra a radost, přežili už mnoho útoků zla, včetně Francouzské revoluce, Hitlerovské nadvlády a Stalinovy diktatury. Dnes se však skrývají pod agendou západního světa nejhorší excesy všech zmíněných epoch, ale tak chytře zaobalené do slov, že jim většina nerozumí nebo je považuje za neškodné. Tímto způsobem se nenápadně urychlilo zabíjení dětí v matčině lůně i nemocných a starších osob. Účelem je vyhladit tradiční rodinu, jak ji chtěl Bůh, nebo z ní alespoň učinit výjimku, vychovávat hermafrodity, vést válku proti zemím s velkým počtem obyvatel; tímto způsobem se má snížit světová populace a nechat žít pouze vyvolené - s nově definovanými znaky „árijské“ rasy. Aby se toho dosáhlo, musí být

umlčení kritici, sekularizováni věřící, pravá víra nahrazena „vědeckými“ pohádkami, jinak smýšlející lidi označit za radikály, extrémisty a veřejně nebezpečné osoby, pokud je to nutné uvěznit je ve věznicích nebo v psychiatrických zařízeních, odebrat jim děti a svěřit je státním institucím pro převýchovu.

To vše již zde však jednou bylo, způsobilo strašlivé škody a mělo neblahé konce. Ale lidstvo se z toho nepoučilo, takže zlé síly nacházejí v každé nové generaci dost lidí, které mohou použít pro své účely. Jedinou novou skutečností je, že tentokrát jejich útok nabral globálních rozměrů.

Hlavní zodpovědné za toto lze snadno najít:

- mezi finančními a hospodářskými šéfy několika globálních korporací a bank;
- mezi bývalými a současnými vůdci vlád nejmocnějších „demokratických“ zemí na Západě;
- mezi stejně naladěnými západními médii;
- mezi drtivou většinou nevládních organizací, které ženou své nemnohé členy jako mraky ke všem aktuálním událostem, aby je tam stejně smýšlející média mohla fotografovat a zobrazovat jako „převážnou většinu“, která zastupuje politicky korektní, a tedy „jedině správný“ názor;
- mezi většinou mezinárodních výzkumných, vědeckých, demokratických, mírových institucí a institucí pro rovnoprávnost, jejichž úkolem je poskytovat vědecko-náboženskou základnu pro všechny tyto globální zlořády, ať už s falšovanými fakty, smyšlenými čísly nebo propracovanými výpočty.

Nyní vyvstává otázka: Jak proti tomu bojovat?

Odpověď je jednoduchá: Stejně tak jako kdysi naši předkové bojovali proti jakobínům, nacistům a stalinistům:

- totální bojkot médií s cílem uniknout vkrádající se indoktrinaci i s cílem ochudit mediální magnáty;
- pasivní odpor proti provádění zákonů, kteří urážejí Boha a pohrdají lidskou důstojností:

- jako doktor neprováděj potraty, jako žena nedovol zabít dítě ve svém lůně, jako zdravotní sestra neasistuj při potratech;
  - nepřeváděj svou homosexualitu na praktiky, které napodobují sexuální akt nebo předstírají manželství;
  - nenapomáhej starším a nemocným zemřít předčasně;
  - jako výzkumný pracovník neprováděj experimenty na lidských embryích;
  - nikoho nepomlouvej a nešiš o něm lži;
- bojkot voleb, pokud neexistuje strana, která by se výslovně zavázala k výše uvedeným cílům;
  - posílení rodinné instituce, obnova lásky mezi manželem a manželkou, mít mnoho dětí, hodně se dětem věnovat, všechno je učit a vést je k obezřetnému mlčení vůči vnějšímu světu a státní moci tak, aby si uchovaly morálku, slušnost a člověku důstojné myšlení, a aniž by tím byly nějak nápadné nebo se vystavovaly nebezpečí, že je „morální“ policistky a policisté „Amáleka“ vezmou rodičům a dají je do péče státu;
  - modlit se, postit se, denně si číst svaté Písmo a čerpat z něho sílu, odvahu a vytrvalost;
  - spojit se s příslušníky dalších dvou náboženství, společně se modlit a podporovat se navzájem.

A když přijde hodina, kdy se Pán vypořádá s „Amálekem“, poté vystupte ze svých příbytků, domů, z anonymity, a řekněte: „Tady jsme, Pane! Pošli nás!“

ARCHA NOACH, z.s.

je dobrovolným, zájmovým a nezávislým spolkem, sdružující své členy na základě společného zájmu.

Spolek vytváří podmínky pro podporu, popularizaci a propagaci mezináboženské tolerance, zejména tří monoteistických náboženství – křesťanství, islámu a židovství.

email: archanoach.com@gmail.com

PUBLIKOVÁNÍ

The Third Book of the Chronicle

Das dritte Buch der Chronik

Treća knjiga ljetopisa

Třetí kniha letopisů

JUDAISM - CHRISTIANITY – ISLAM

JUDENTUM - CHRISTENTUM - ISLAM

ŽIDOVSTVÍ – KŘESŤANSTVÍ – ISLÁM

web: www.archanoach.com

PODPORA ČINNOSTI

ARCHA NOACH, z.s.

č.účtu CZK: 2900240367 / 2010

č.účtu EUR: 2800336564 / 2010

IBAN:CZ6920100000002800336564

BIC/SWIFT: FIOBCZPPXXX

ARCHA NOACH

2020